

© THINKSTOCK

Argos: Medisch onderzoekfinancier ZonMw kende miljoenen euro's aan subsidie onwettig toe

Martijn van Calmthout

[De Volkskrant](#)

Volgens de makers gaat het om mogelijk 38 gevallen van potentiële belangenverstrengeling, die in strijd is met de Algemene Wet Bestuursrecht. 'Vermoedelijk het topje van de ijsberg', zegt programmamaker Eric Arends van Argos.

Volgens die wet is het verboden dat commissieleden die oordelen over subsidieaanvragen, zelf meedingen naar zulke subsidies. Eerder liet de Raad van State hetzelfde weten over subsidies in de kunstenwereld. Beoordeling door deelnemers aan hetzelfde subsidieprogramma leidt tot in elk geval de schijn van belangenverstrengeling, aldus de Raad.

ZonMw verdeelt ongeveer 120 miljoen euro per jaar aan overheidsgeld over medisch onderzoek, betaald door het ministerie van Volksgezondheid. Commissies van experts beoordelen daartoe ingediende projectvoorstellen. Veel leden zijn zelf ook wetenschappelijk onderzoekers.

[Twee weken geleden](#) liet Argos in zijn uitzending zien dat in 2015 zeven van de zeventien leden zelf aanvragen hadden ingediend. In de betreffende ronde was zes miljoen euro beschikbaar. Vier van die aanvragen ontvingen daadwerkelijk subsidie.

In twaalf gevallen gaat het om subsidies die na 2015 zijn toegekend, onthult Argos vanmiddag

Destijds maakte een afgewezen aanvrager bezwaar tegen de gang van zaken bij de subsidieronde. Hij kreeg gelijk van het beroepsorgaan van ZonMw en een herbeoordeling. ZonMW scherpte naar eigen zeggen de regels voor de commissies verder aan. Volgens Argos blijkt dat nu niet afdoende. De makers bekeken het ZonMw jaarverslag van 2016 en vergeleken de informatie met gegevens op de sites van de afzonderlijke subsidieprogramma's. Daaruit concluderen zij nu dat er in 38 projecten commissieleden ook als aanvrager te boek staan. In twaalf gevallen gaat het om subsidies voor onderzoeken na 2015, onthult Argos vanmiddag.

Volgens Arends wil ZonMw niet inhoudelijk ingaan op de bevindingen. Minister Schippers van Volksgezondheid heeft de subsidieverstrekker om opheldering gevraagd. Tot die tijd, bevestigt woordvoerder Marlies van Velzen van ZonMw, zullen er geen publieke mededelingen worden gedaan.

Ze bestrijdt wel dat het onderzoek van Argos aantoont dat ZonMw zijn eigen striktere regels niet naleeft. Dat komt doordat in de jaarverslagen wel alle leden van programmacommissies worden vermeld, maar dat die niet allemaal bij een beoordelingsronde worden betrokken. 'We bekijken vooraf eventuele directe belangen van leden, die dan niet bij zo'n ronde worden betrokken.' ZonMw zegt binnenkort volledige openheid van zaken te kunnen geven.

Volgens programmamaker Arends van Argos kunnen de problemen bij ZonMw ook gevolgen hebben voor bijvoorbeeld onderzoeksfinancier NWO in Den Haag, die jaarlijks ruim 800 miljoen voor wetenschappelijk onderzoek verdeelt via vergelijkbare commissies van onderzoekers. In de Argos-uitzending bepleiten vandaag diverse wetenschappers hoe dan ook het stroomlijnen van de tijdrovende en omslachtige wetenschappelijke subsidieprogramma's. Ook volgens het regeerakkoord moet NWO dat onderzoeken

© 2017